

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/z-milosci-do-matki/165419,Wiktoria-Ulma-19121944.html>
07.05.2024, 06:09

Wiktoria Ulma (1912-1944)

Matka sześciorga dzieci, zamordowana z mężem Józefem i dziećmi za ukrywanie Żydów

Wiktoria i Józef Ulmowie pobrali się w 1935 r. Byli rolnikami w Markowej pod Łańcutem, jednej z największych wiosek w ówczesnej Polsce, ze świetnie rozwiniętą spółdzielczością. Józef był kierownikiem Spółdzielni Mleczarskiej i bardzo dobrym fotografem. Wiktoria uczęszczała na kursy na Uniwersytecie Ludowym. W Markowej była liczna mniejszość żydowska, z którą Ulmowie mieli dobre relacje. W czasie wojny, kiedy wiadomo było, że Niemcy chcą zamordować wszystkich Żydów, Józef pomagał rodzinom żydowskim budować ziemianki. Nie był to jednak skuteczny sposób ochrony, bo wielu zostało zadenuncjowanych i zamordowanych.

Wiktoria i Józef w drugiej połowie 1942 roku zaczęli ukrywać w swoim domu ośmioro Żydów, choć wiedzieli, że grozi im za to śmierć. W wyniku donosu granatowego policjanta Józef, ciężarna Wiktoria, ich sześciorgo małych dzieci i wszyscy ukrywający się w ich gospodarstwie Żydzi zostali 24 marca 1944 r. rozstrzelani. Po zakończeniu egzekucji Niemcy splądrowali dobytek Ulmów i przystąpili do libacji.

W 2003 otwarto proces beatyfikacyjny 122 polskich męczenników z okresu II wojny światowej, wśród nich – Józefa i Wiktorii Ulmów, ich sześciorga dzieci oraz siódmego – nienarodzonego. Od 2016 roku w Markowej istnieje Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej imienia Wiktorii i

Józefa Ulmów.

► [Mateusz Szpytma, Maciej Foks, Sprawiedliwi wzorem człowieczeństwa](#)